

РЕЙТИНГОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Смірнова В. А.

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ

Основним пріоритетом діяльності кожного університету є надання якісних освітніх послуг та підвищення конкурентоспроможності для залучення найперспективніших здобувачів освіти.

Важливими аспектами забезпечення якості освітніх послуг є відкритість і прозорість різних напрямів діяльності закладу вищої освіти, зокрема дослідницької, створення умов для безперервного професійного зростання викладачів. Водночас показники дослідницької діяльності використовуються при побудові найавторитетніших міжнародних рейтингів (Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education, SCImago Institutions Rankings, Webometrics Ranking of World Universities тощо), а саме кількість публікацій у виданнях, проіндексованих у впливових міжнародних базах даних, показники цитування наукових публікацій, кількість патентів тощо. Тому питання оцінювання та аналізу результатів дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників (НПП) закладу вищої освіти (ЗВО) викликає великий інтерес у науковців.

Ефективним інструментом для забезпечення моніторингу відкритості, прозорості, результативності дослідницької діяльності НПП ЗВО є розробка та впровадження рейтингової системи аналізу дослідницької діяльності, яка включає ключові показники оцінювання дослідницької діяльності НПП ЗВО. Для всебічного аналізу та оцінювання результативності досліджень варто використовувати комплекс індикаторів різних наукометричних баз даних. Найпоширенішими наукометричними базами даних, які використовують для оцінювання результатів наукових досліджень є комерційні бази даних Scopus та Web of Science, а також безкоштовна Google Scholar. Профілі науковців у зазначених базах даних містять набір кількісних показників для оцінювання наукових публікацій – загальну кількість проіндексованих публікацій, значення загальної кількості цитувань та індексів цитування – індексу Гірша (h-індекс) та i10-індексу [1]. Наявні в профілі науковця наукометричні показники отримуються при формуванні рейтингу дослідницької діяльності.

В основі рейтингу представлені показники саме наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та Google Scholar, адже використання комплексу показників дозволяє здійснювати повноцінний наукометричний аналіз продуктивності науковця з різних напрямів, формувати портрет наукової діяльності викладача, аналізувати динаміку кількості публікацій, бібліографічних посилань та індексів цитування в розрізі років, що відображає впливовість та актуальність наукової роботи. Наявність

системи та формування рейтингів виступає стимулом для НПП до оновлення та актуалізації інформації у власних профілях у наукометричних базах даних, зокрема Google Scholar.

Впровадження рейтингової системи дослідницької діяльності НПП ЗВО дозволяє [2]:

- сформувати єдину інформаційну базу показників результативності досліджень НПП ЗВО;
- подавати інформацію у наочному, візуалізованому вигляді для покращення сприйняття;
- здійснювати аналіз поточного стану дослідницької складової діяльності підрозділів, кафедр та університету в цілому;
- визначати чинники, що впливають на результативність дослідницької діяльності НПП ЗВО;
- прогнозувати перспективні траєкторії розвитку університету;
- створювати інформаційне підґрунтя для формування звітів, прийняття управлінських рішень, розробки системних заходів для підвищення показників результативності дослідницької діяльності НПП ЗВО.

Для забезпечення оптимального представлення діяльності університету у міжнародних та українських рейтингах важливою є розробка та впровадження рейтингової системи оцінювання дослідницької діяльності, яка дозволяє здійснювати системний моніторинг та аналіз результативності дослідницької діяльності НПП ЗВО та своєчасно розробляти системні заходи для підвищення відкритості, прозорості результатів наукових досліджень, розповсюдження у міжнародних наукових мережових спільнотах з метою популяризації та розширення напрямів колаборації та співпраці, зокрема міжнародної.

ДЖЕРЕЛА:

1. Наукометричні показники оцінювання результативності педагогічних досліджень науковців та науково-педагогічних працівників / Т. Вакалюк та ін. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. 2021. № 60. С. 167–184. DOI: <https://doi.org/10.31812/123456789/5054>

2. Morze N.V., Buinytska O.P., Smirnova V.A. Designing a rating system based on competencies for the analysis of the university teachers' research activities. *CEUR Workshop Proceedings*. 2022. №3085. P. 139–153. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-3085/paper24.pdf>.